

Euroopan komissio
Yritys- ja teollisuustoiminnan pääosasto

Euroopan unionin pk-yritysten tukiohjelmat

**Eurooppalaisten pk-yritysten saatavilla olevat keskeiset
rahoitusmahdollisuudet**

Marraskuu 2008

Johdanto

Euroopan unioni tarjoaa **tukea eurooppalaisille pienille ja keskisuurille yrityksille** (pk-yrityksille) **eri muodoissa**, kuten apurahoina, lainoina ja joissakin tapauksissa takauksina. Tukea myönnetään joko suoraan tuensaajille tai kansallisella tai aluetasolla hallintoitujen ohjelmien kautta, kuten Euroopan unionin rakennerahastojen tapauksessa. Pk-yritykset voivat myös hyötyä useista muista kuin taloudellisista tukitoimista, joita toteutetaan ohjelmien ja yritysten tukipalvelujen muodossa.

Tässä oppaassa esitellään EU:n ohjelmia, joihin pk-yritykset voivat osallistua. Jokaisesta ohjelmasta annetaan perustiedot ja mainitaan tärkeimmät verkkosivustot. Oppaan tiedot eivät ole täydellisiä.

Tukijärjestelmät on jaettu **neljään ryhmään**:

1. Temaattiset rahoitusmahdollisuudet

Tällainen rahoitus on enimmäkseen aihepiirikohtaista. Sen erityistavoitteet liittyvät ympäristöön sekä tutkimukseen ja koulutukseen, ja sen suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavat Euroopan komission eri yksiköt. Pk-yritykset tai muut organisaatiot voivat pääsääntöisesti hakea suoraan ohjelmiin osallistumista yleensä sillä ehdolla, että ne ehdottavat kestäviä, lisäarvoa tuottavia ja eri maiden välisiä hankkeita. Joissakin ohjelmissa hakijat voivat olla myös toimialaryhmittymiä, liike-elämän järjestöjä, yritystukipalvelujen tarjoajia ja/tai konsultteja.

Tuki on pääsääntöisesti yhteisrahoitukseen perustuvaa, eli Euroopan unionin avustukset kattavat yleensä vain osan hankkeen kustannuksista.

2. Rakennerahastot

Rakennerahastot (Euroopan aluekehitysrahasto [EAKR] ja Euroopan sosiaalirahasto [ESR]) ovat merkittävimmät yhteisön rahoitusvälineet, joista pk-yritykset voivat hyötyä alueilla toteutettavien erilaisten temaattisten ohjelmien ja yhteisöaloitteiden kautta. Rakennerahastotuen saajat vastaanottavat suoraa tukea hankkeidensa toteuttamiseen.

Ohjelmia hallinnoidaan ja hankkeet valitaan jäsenvaltioiden ja alueiden tasolla.

3. Rahoitusvälineet

Suurin osa rahoitusvälineistä on saatavilla vain kansallisten rahoitusvälittäjien kautta. Euroopan investointirahasto vastaa useiden tällaisten rahoitusvälineiden hallinnoinnista.

4. Pk-yritysten kansainvälistymisen tukeminen

Kyse on yleensä välittäjäorganisaatioille ja/tai viranomaisille annettavasta tuesta kansainvälistymisen alalla, jotta autetaan pk-yrityksiä pääsemään EU:n ulkopuolisille markkinoille.

5. Paikallinen yhteyspiste lisätietojen saamiseksi

Lisätietoja on saatavilla Enterprise Europe Network-verkosto. Enterprise Europe Network -verkosto on Euroopan laajin, pk-yrityksille tasokkaita, integroitua palveluja tarjoava yritystuki- ja innovaatioverkosto.

 = Lisätietoja

1. Rahoitusmahdollisuudet

Ympäristö, energia ja liikenne

✓ LIFE +

Ohjelmassa on kolme lohkoa:

- Luonto ja biologinen monimuotoisuus
- Ympäristöpolitiikka ja -hallinto
- Tiedotus ja viestintä

LIFE + -ohjelmaan on varattu 2,1 miljardia euroa kaudeksi 2007–2013. Pk-yritykset voivat saada rahoitusta sekä sellaisesta LIFE + -ohjelman osasta, jota Euroopan komissio hallinnoi keskitetysti, että kansallisten virastojen hallinnoimasta osasta.

Lisätietoja: <http://ec.europa.eu/environment/life/funding/lifeplus.htm>

Muista ympäristöalan rahoituslähteistä saa lisätietoja ympäristöasioiden pääosaston verkkosivustolta: http://ec.europa.eu/environment/funding/intro_en.htm

✓ Kilpailukyvn ja innovoinnin puiteohjelma

Kilpailukyvn ja innovoinnin puiteohjelmalla edistetään yhtenäisesti ja kokonaisvaltaisesti uudistetussa Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategiassa asetettuja tavoitteita. Puiteohjelmaa varten on varattu yhteensä noin 3,6 miljardia euroa vuosiksi 2007–2013.

Puiteohjelmaan sisältyvät seuraavat ympäristö- ja energia-asioihin keskittyvät osat:

- a) Yrittäjyyden ja innovoinnin ohjelma ja sen on ekoinnovointia koskeva osa. Ohjelmaan on osoitettu varoja 430 miljoonan euron verran. Tavoitteena on hyödyntää ympäristöteknologian kaikki mahdollisuudet suojella ympäristöä ja samalla edistää kilpailukykyä ja talouskasvua.
- b) Älykäs energiahuolto Euroopassa -ohjelma, johon on osoitettu noin 727 miljoonaa euroa. Ohjelmaan sisältyy toimia, joilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, edistämään uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja energiansaannin monipuolistamista sekä tukemaan polttoaineiden käytön monipuolistamista ja energiatehokkuutta liikenteen alalla.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm

✓ Marco Polo II (2007–2013)

Marco Polo -ohjelmalla pyritään vähentämään maanteiden tavarankuljetusjärjestelmän ruuhkautumista ja parantamaan tavarankuljetusjärjestelmän ympäristönsuojelun tasoa yhteisössä sekä lisäämään liikennemuotojen yhteensopivuutta ja näin parantamaan kuljetusjärjestelmän tehokkuutta ja kestävyyttä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ohjelmalla tuetaan tavarankuljetus- ja logistiikka-alalla ja muilla niihin liittyvillä markkinoilla toteutettavia toimia, jotka voivat liittyä myös ”merten moottoriteihin” ja liikenteen välttämiseen. Ohjelmaan on varattu 400 miljoonaa euroa kaudeksi 2007–2013.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/transport/marcopolo/index_en.htm

Yhteisön energia- ja liikennepolitiikasta saa lisätietoja energian ja liikenteen pääosaston verkkosivustolta:

http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/index_en.html

Innovaatiot ja tutkimus

✓ Tutkimuksen ja teknologian kehittämisen seitsemäs puiteohjelma (2007–2013)

Tutkimuksen ja teknologian kehittämisen seitsemännessä puiteohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota pk-yrityksiin. Siihen sisältyvät seuraavat ohjelmat: ”Yhteistyö” -ohjelma (noin 32,3 miljardia euroa), ”Ideat” -ohjelma (noin 7,5 miljardia euroa), ”Ihmiset” -ohjelma (noin 4,7 miljardia euroa) ja ”Valmiudet” -ohjelma (noin 4 miljardia euroa).

Tuetaan pk-yritysten osallistumista ”Yhteistyö” -ohjelmassa	Pk-yrityksiä kannustetaan aktiivisesti osallistumaan kaikkiin tutkimustoiimiin. Myös pk-yritysten osallistumista yhteisiin teknologia-aloitteisiin kannustetaan aina kun tällaista toimintaa pidetään aiheellisena.
”Ideat” -ohjelma on avoin pk-yrityksille	Pk-yritysten tutkimusryhmät voivat kilpailla huippuosaamisen perusteella samaan tapaan kuin muut organisaatiot.
Inhimilliset voimavarat tutkimuksen ja teknologian alalla ”Ihmiset” -ohjelmassa	Pk-yrityksiä kannustetaan osallistumaan entistä aktiivisemmin toimeen ”Yritysten ja tiedelaitosten yhteiset toimintamuodot ja kumppanuudet”.
”Pk-yrityksiä hyödyttävä tutkimus” osana ”Valmiudet” -ohjelmaa	”Pk-yrityksiä hyödyttävä tutkimus” -toimilla pyritään lujittamaan eurooppalaisten pk-yritysten innovointikykyä ja lisäämään niiden osallistumista uusien teknologiapohjaisten tuotteiden ja markkinoiden kehittämiseen. Pk-yrityksille suunnattuihin erityistoimiin on varattu noin 1,3 miljardin ohjeellinen määräraha.

Lisätietoja: <http://cordis.europa.eu/fp7>

Yhteisön tutkimus- ja kehityspolitiikasta saa lisätietoja tutkimuksen pääosaston verkkosivustolta: http://ec.europa.eu/research/index_en.cfm

Yhteisön tutkimus- ja kehitystietopalvelu Cordis: <http://cordis.europa.eu>

Pk-yritysten Techweb-palvelu: Pk-yrityksille tarkoitettu Euroopan komission tutkimusportaali tarjoaa tietoa ja apuvälineitä teknisesti suuntautuneille pk-yrityksille, jotka haluavat hakea tutkimusrahoitusta EU:n seitsemännessä tutkimuksen puiteohjelmasta (FP).

http://ec.europa.eu/research/sme-techweb/index_en.cfm

Henkilökohtainen, tutkimusaiheinen tietopalvelu:
<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=enquiries>

Seitsemannen puiteohjelman **pk-yritysten kansallisten yhteyspisteiden luettelo** on nähtävillä Techweb-palvelu verkkosivustolla. Euroopan komissio tukee verkkoa käytännön tietojen, neuvonnan ja koulutuksen antamiseksi mahdollisille osallistujille ja sopimuspuolille.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/research/sme-techweb/index_en.cfm?pg=support

✓ Kilpailukyvn ja innovoinnin puiteohjelma

Kilpailukyvn ja innovoinnin puiteohjelmalla edistetään yhtenäisesti ja kokonaisvaltaisesti uudistetussa Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategiassa asetettuja tavoitteita. Puiteohjelmaa varten on varattu yhteensä noin 3,6 miljardia euroa vuosiksi 2007–2013.

Innovoinnin ja tietotekniikan alalla puiteohjelmaan sisältyy kaksi päälohkoa:

a) Yrittäjyyden ja innovoinnin ohjelmalla pyritään parantamaan innovaatiotoiminnan edellytyksiä, kuten edistämään parhaiden toimintatapojen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä, sekä tukemaan toimia, joilla parannetaan, kannustetaan ja edistetään innovaatiotoimintaa yrityksissä. Ohjelmassa tuetaan alakohtaista innovointia, klustereita, julkisen ja yksityisen sektorin välisiä innovointikumppanuuksia sekä innovaatiojohtamista.

b) Tieto- ja viestintätekniikkapolitiikan tukiohjelmaan on osoitettu varoja noin 728 miljoonaa euroa. Ohjelmalla pyritään edistämään uusia toisiaan lähentyviä markkinoita sähköisten verkkojen ja palvelujen, mediasisällön sekä digitaalitekniikan aloilla. Sillä myös tuetaan julkisen sektorin palvelujen nykyaikaistamista tuottavuuden lisäämiseksi ja palvelun parantamiseksi.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm

Muista tietoyhteiskuntaa edistävästä ohjelmista ja aloitteista saa tietoja tietoyhteiskunnan pääosaston verkkosivustolta: http://ec.europa.eu/information_society/index_en.htm

Markkinasuuntautuneen tutkimus- ja kehitystoiminnan verkko Eureka

Eureka on markkinasuuntautuneiden tutkimus- ja kehitystoimintaa toteuttavien teollisten organisaatioiden Euroopan laajuinen verkko, jossa tuetaan kansainvälisen yhteistyön kautta eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä luomalla innovaatioihin liittyviä yhteyksiä ja verkkoja 36 maassa. **Eureka** tarjoaa hankekumppaneille mahdollisuuden hyödyntää nopeasti Euroopan laajuista tietoa, taitoa ja asiantuntemusta ja osallistua helpommin kansallisen tason julkisiin ja yksityisiin rahoitusjärjestelyihin.

Lisätietoja: <http://www.eureka.be>

Koulutus

✓ Elinikäisen oppimisen alan integroitu ohjelma

Elinikäisen oppimisen alan integroitu ohjelma vuosiksi 2007–2013 käsittää neljä alaohjelmaa, jotka ovat perusasteen kouluista ylemmän keskiasteen kouluihin saakka ulottuva yleissivistävän koulutuksen ohjelma Comenius, korkea-asteen koulutuksen ja korkea-asteen ammatillisen jatkokoulutuksen ohjelma Erasmus, kaiken muun ammatillisen koulutuksen ohjelma Leonardo da Vinci sekä aikuiskoulutuksen ohjelma Grundtvig. Leonardo da Vinci -ohjelma on pk-yritysten kannalta kiinnostavin, koska siinä tuetaan innovatiivisia eri maiden välisiä aloitteita, joilla edistetään tietoja, kykyjä ja taitoja, joita kansalaiset tarvitsevat sijoittuakseen menestyksekkäästi työelämään ja osallistuakseen täysimääräisesti yhteiskunnan toimintaan.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc78_en.htm

Kulttuuri ja media-ala

✓ Kulttuuri 2007-2013

Kulttuuri 2007–2013 -ohjelmasta myönnetään avustuksia taide- ja kulttuurialan yhteistyöhankkeisiin esim. näyttämötaiteen, kuva- ja veistotaiteen, kirjallisuuden, musiikin, historian ja kulttuuriperinnön aloilla. Ohjelman budjetti on 400 miljoonaa euroa, ja siitä tuetaan hankkeita ja aloitteita, joiden aiheena ovat Euroopan kulttuurien moninaisuus ja yhteinen kulttuuriperintö ja toteuttajina rajat ylittävää yhteistyötä tekevät kulttuurialan toimijat ja laitokset. Ohjelmalla pyritään kolmeen päätavoitteeseen: lisäämään kulttuurialalla työskentelevien kansainvälistä liikkuvuutta, kierrättämään kulttuuri- ja taideteoksia eri maissa sekä vahvistamaan kulttuurien välistä vuoropuhelua.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc411_en.htm

Koulutuksen ja kulttuurin pääosaston verkkosivustolla ohjelmien rahoitusta käsittelevällä sivulla esitellään pääosaston kaikki nykyiset ehdotuspyynnöt:

http://ec.europa.eu/education/programmes/calls/callg_en.html

✓ **Media 2007-2013**

Tämän ohjelman budjetti on 755 miljoonaa euroa kaudelle 2007–2013, ja sen toimet liittyvät media-alan ammattikoulutukseen, tuotantohankkeiden ja -yritysten kehittämiseen, elokuvien ja audiovisuaaliohjelmien levittämiseen ja myynninedistämiseen sekä elokuvafestivaalien tukemiseen. Ohjelmasta tuetaan näillä aloilla toimivia pk-yrityksiä.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/information_society/media/index_en.htm

Työllisyyskysymykset

✓ **Tiedottaminen, kuuleminen ja sosiaalinen vuoropuhelu**

Yhteisrahoitustoimiin eurooppalaisten yritysneuvostojen edistämiseksi, henkilöstöedustuksen lisäämiseksi eurooppayhtiössä ja eurooppaosuuskunnassa, työntekijöille tiedottamiseksi ja heidän kuulemiseksi Euroopan yhteisössä sekä pääomayhtiöiden rajatylittävien sulautumisten tukemiseksi on oma budjettikohtansa, jonka määrärahat vuodeksi 2007 ovat 8 miljoonaa euroa.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/employment_social/labour_law/budget_en.htm ja http://ec.europa.eu/employment_social/social_dialogue/grants_en.htm

✓ **Työterveys ja työturvallisuus**

Euroopan työturvallisuus- ja työterveysvirasto tukee toimia, joilla avustetaan pk-yrityksiä terveys- ja turvallisuusstandardien parantamisessa.

Lisätietoja: <http://sme.osha.eu.int/>

2. Rakennerahastot

Rakenerahastojen avulla pyritään vähentämään eri alueiden välisiä kehityseroja sekä edistämään taloudellista ja sosiaalista koheesiota Euroopan unionissa. Euroopan komissio osallistuu jäsenvaltioissa toteutettavia alueellisten hankkeiden rahoitukseen. Suoraa tukea pk-yritysten investointeihin on kuitenkin mahdollista saada ainoastaan taloudellisesti muita heikommin kehittyneillä alueilla (nk. ”lähentymisalueilla”). Muilla alueilla painopiste on suuren vipuvaikutuksen aikaansaavissa toimissa (esim. yrittäjäyyskoulutus, tukipalvelut, yrityshautomot, teknologian siirto, verkottuminen) eikä niinkään yksittäisille yrityksille myönnettävässä suorassa tuessa.

Ohjelmia hallinnoidaan ja hankkeet valitaan jäsenvaltio- ja/tai paikallistasolla.

✓ Euroopan aluekehitysrahasto

Kaudella 2007–2013 koheesiopolitiikan strategia ja resurssit (Euroopan aluekehitysrahasto [EAKR], Euroopan sosiaalirahasto [ESR] ja Euroopan koheesiorahasto) on jaettu kolmeen ensisijaiseen tavoitteeseen, joihin on varattu yhteensä 308 miljardia euroa:

- Lähentyminen: vauhditetaan muita heikommin kehittyneiden alueiden taloudellista lähentymistä (81,54 prosenttia varoista)
- Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys: lujitetaan kansallista kilpailukykyä ja houkuttelevuutta ja autetaan työntekijöitä ja yrityksiä mukautumaan taloudellisiin muutoksiin (15,94 prosenttia varoista)
- Alueellinen yhteistyö Euroopassa: lujitetaan rajat ylittävää, valtioiden välistä ja alueiden välistä yhteistyötä (2,52 prosenttia varoista).

EAKR on pk-yritysten kannalta merkittävin yhteisön rahoitusväline. Sen tavoitteena on vähentää eri alueiden välisiä kehityseroja sekä edistää taloudellista ja sosiaalista koheesiota Euroopan unionissa. Pk-yritysten perustamisen kannustamiseksi ja kilpailukykyyn lujittamiseksi EAKR osarahoittaa toimintaa hyvin monilla eri aloilla, kuten

1. yrittäjäyys, innovointi ja pk-yritysten kilpailukyky (esimerkiksi yrittäjämentorointi, innovatiiviset teknologiat ja johtamisjärjestelmät pk-yrityksissä, ekoinnovointi sekä tieto- ja viestintäteknikan parempi hyödyntäminen);
2. pk-yritysten alueellisen ja paikallisen toimintaympäristön parantaminen (esimerkiksi käynnistys- ja kasvuvaiheessa olevien pk-yritysten mahdollisuudet saada rahoitusta, pk-yrityksille tarkoitetut yritystoiminnan perusrakenteet ja tukipalvelut, alueelliset ja paikalliset TTK- ja innovaatiovalmiudet, yritysten yhteistyö ja innovaatiovalmiudet);
3. pk-yritysten yhteistyö alueiden ja maiden välillä;
4. investoinnit henkilöstöresursseihin (sekä Euroopan sosiaalirahastosta myönnettävä rahoitus).

Toisin kuin monien muiden EU:n rahoituslähteiden tapauksessa, EAKR ei ole komission suoraan hallinnoima, vaan sen hallinnoinnista vastaavat kansalliset ja alueelliset viranomaiset. Yhteyspisteissä käsitellään rahoitushakemuksiin ja hankkeiden valintaan liittyviä kysymyksiä.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/feder/index_fi.htm

Euroopan unionin tukitoimista aluekehityksen hyväksi saa lisätietoja aluepolitiikan pääosaston verkkosivustolta:

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Myös seuraavat tiedot ovat saatavilla:

– luettelo rakennerahastojen hallintoviranomaisista alueittain

http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_en.cfm ja

- yhteenveto eri alueilla toteutettavista ohjelmista:

http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/index_en.cfm

✓ Euroopan sosiaalirahasto

Kaudella 2007–2013 Euroopan sosiaalirahastosta tuetaan taloudellisten ja sosiaalisten muutosten ennakoimista ja hallitsemista, ja pk-yrityksille on tarjolla erilaisia tukimahdollisuuksia. Alueellisen kilpailukyvyyn ja työllisyyden tavoitteen neljä keskeistä toiminta-alaa ovat seuraavat:

1. Kehitetään työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskykyä.
2. Lisätään työmarkkinoille pääsyä ja osallistumista.
3. Parannetaan heikossa asemassa olevien ihmisten sosiaalista osallisuutta ja torjutaan syrjintää.
4. Edistetään uudistuksiin tähtääviä kumppanuussuhteita työllisyyden ja osallisuuden aloilla.

Köyhimmillä alueilla rahaston varoja käytetään etenkin rakennemuutoksen, kasvun ja työpaikkojen luomisen edistämiseen. Tässä tarkoituksessa Euroopan sosiaalirahasto tukee lähentymistavoitteen nojalla

1. pyrkimyksiä laajentaa ja parantaa investointeja inhimilliseen pääomaan etenkin parantamalla koulutusjärjestelmiä
2. institutionaalisten valmiuksien ja julkishallinnon tehokkuuden kehittämiseen tähtääviä toimia kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/employment_social/esf

✓ Maaseudun kehittämisrahasto

Maaseudun kehittämisrahaston kolme temaattista toimintalinjaa kaudeksi 2007–2013 ovat maa- ja metsätalouden kilpailukyvyyn parantaminen, ympäristö ja maaseutu sekä elämänlaadun parantaminen ja maaseudun elinkeinorakenteen monipuolistaminen. Myös neljännessä toimintalinjassa tarjotaan mahdollisuus maaseudun kehittämiseen noudattaen paikallistoimintaan perustuvia alhaalta ylöspäin suuntautuvia lähestymistapoja.

Kunkin ensisijaisten tavoitteiden ryhmän osalta jäsenvaltiot valmistelevat kansallisia maaseudun kehittämisstrategioita seuraavien kuuden yhteisön strategisen suuntaviivan perusteella:

1. maa- ja metsätalouden kilpailukykyyn parantaminen
2. ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen
3. maaseutualueiden asukkaiden elämänlaadun parantaminen ja taloudellisen toiminnan monipuolistamiseen kannustaminen
4. paikallisten valmiuksien kehittäminen työllisyyden parantamiseksi ja toiminnan monipuolistamiseksi
5. ohjelmien laatiminen ensisijaisten tavoitteiden pohjalta
6. yhteisön välineiden keskinäinen täydentävyys.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_en.htm

✓ Euroopan yhteiset resurssit mikro- ja keskikokoisten yritysten tukemiseksi (JEREMIE)

JEREMIE on Euroopan komission ja Euroopan investointirahaston yhteinen aloite, jossa on mukana myös Euroopan investointipankki. Sen tarkoituksena on tarjota rahoitusmahdollisuuksia ja etenkin pienluottoja, riskipääomarahoitusta ja takauksia sekä muita innovatiivisia rahoitusmuotoja mikro- ja pk-yrityksille. Erityisesti painotetaan yritysten käynnistysvaiheen tukemista, teknologian siirtoa, teknologia- ja innovaatorahastoja sekä pienluottoja. JEREMIE-aloitetta hallinnoidaan osana Euroopan aluekehitysrahaston ohjelmia, ja hankkeet valitaan asiaankuuluvalla kansallisella tai aluetasolla.

Lisätietoja: <http://www.eif.org/jeremie/> ja http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jeremie_en.htm

✓ Yhteinen toimi EU:n mikroluottolaitosten tukemiseksi – JASMINE

JASMINE on Euroopan komission ja Euroopan investointirahaston yhteinen aloite, jossa on mukana myös Euroopan investointipankki. Se täydentää JEREMIE-aloitetta. JASMINE-aloitteen tavoitteena on kehittää mikroluottojen saantia Euroopassa kahdella tavalla: tarjoamalla teknistä tukea mikroluottolaitoksille, jotta ne voisivat toimia uskottavina rahoituksen välittäjinä ja saisivat pääomaa helpommin, sekä rahoittamalla pankkialan ulkopuolella olevien rahoituslaitosten toimintaa, jotta ne voisivat myöntää enemmän lainoja. Ohjelmalla pyritään parantamaan pienyritysten, työttömien tai sellaisten toistaiseksi työvoiman ulkopuolella olevien henkilöiden mahdollisuuksia saada rahoitusta, jotka haluaisivat ryhtyä ammatinharjoittajiksi mutta joilla ei ole mahdollisuutta saada tavanomaisia pankkilainoja. Ohjelma käynnistyy vuonna 2009 kolmivuotisena kokeiluhankkeena, jonka alkupääoma on 50 miljoonaa euroa.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/micro_en.htm

3. Rahoitusvälineet

Näissä järjestelmissä ei tarjota suoraa rahoitusta pk-yrityksille, vaan niiden toiminnassa on yleensä mukana rahoituksenvälittäjiä, kuten pankkeja, luottolaitoksia tai investointirahastoja. Järjestelmien tarkoituksena on lisätä pk-yritysten saatavilla olevien luottojen määrää ja kannustaa kyseisiä rahoituksenvälittäjiä kehittämään kapasiteettiaan myöntää luottoja pk-yrityksille.

✓ Kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelma

Kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelmassa on osoitettu 1 130 miljoonaa euroa **rahoitusvälineisiin** kaudeksi 2007–2013. Ne on jaettu kolmeen järjestelmään, joita Euroopan investointirahasto (EIR) hallinnoi komission puolesta.

1. Kasvavien ja innovatiivisten pk-yritysten rahoitustuki (GIF). Tällä välineellä pyritään lisäämään innovatiivisille pk-yrityksille tarjolla olevaa pääomaa niiden alkuvaiheessa (GIF1) ja laajentamisvaiheessa (GIF2). Riskit ja tuotot jaetaan pääomasijoittajien kanssa, mikä on merkittävä kannustin innovatiivisille yrityksille tarkoitettulle oman pääoman ehtoiselle rahoitukselle.
2. Pk-yritysten takausjärjestelmä tarjoaa lisätakuita takausjärjestelmille pk-yrityksille suunnatun velkarahoituksen lisäämiseksi. Siinä keskitytään markkinoilla havaittavien puutteiden ratkaisemiseen neljällä alalla:
 - i) lainojen (tai leasingin kaltaisten lainoja korvaavien rahoitusmuotojen) parempi saatavuus pk-yrityksissä, joilla on kasvupotentiaalia
 - ii) pienluottojen myöntäminen
 - iii) oman pääoman ehtoisen tai luonteisen (quasi-equity) rahoituksen saatavuus
 - iv) arvopaperistaminen.
3. Valmiuksien kehittämisjärjestelmällä tuetaan rahoituksenvälittäjien kapasiteettia joissakin jäsenvaltioissa.

Lisätietoja: http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm ja <http://www.eif.org/>

✓ Euroopan investointirahaston (EIR) omat investoinnit

EIR:n toiminta perustuu kahdentyyppisiin instrumentteihin:

- EIR:n **riskipääomainstrumentit** muodostuvat riskipääomarahastoihin ja yrityshautomoihin tehtävistä pääomainvestoinneista, joilla tuetaan erityisesti hiljattain perustettuja ja teknologiaan suuntautuneita pk-yrityksiä.
- EIR:n **takausinstrumentit** muodostuvat pk-yrityksille myönnettävien lainojen vakuudeksi tehtävistä takauksista rahoituslaitoksille.

Lisätietoja: <http://www.eif.org/>

✓ Euroopan investointipankin (EIP) lainat

Euroopan investointipankki on varannut kaudelle 2008–2009 15 miljardia euroa pk-yrityksille myönnettäviin lainoihin osana kauden 2008–2011 kokonaispakettia, jonka arvo on 30 miljardia euroa. Nämä lainat myönnetään kaupallisten pankkien tai muiden rahoituksen välittäjien kautta. Ne on tarkoitettu pk-yritysten aineellisiin tai aineettomiin investointeihin sekä niiden käyttöpääoman lisäämiseen. Laina-aika on 2–12 vuotta, ja yksittäisen lainan enimmäismäärä on 12,5 miljoona euroa.

Lisätietoja: www.eib.org ja <http://www.eib.org/about/news/eib-loan-for-smes.htm?lang=-fi>

Luettelo eri maiden rahoituksen välittäjistä: <http://www.eib.org/about/news/the-intermediary-banks-and-financing-institutions-for-credit-lines.htm>

4. Pk-yritysten kansainvälistymisen tukeminen

Näissä järjestelmissä ei tarjota suoraa rahoitusta pk-yrityksille, vaan varat suunnataan rahoituskäsitäjille ja/tai viranomaisille. Sen vuoksi tuki on usein epäsuoraa.

✓ AI-Invest IV

KESTO	2009–2012
Maat	Latinalaisen Amerikan maat
Tavoitteet	Verkottuneet toimijat Euroopasta ja Latinalaisesta Amerikasta järjestävät samalla alalla Atlantin molemmin puolin toimivien yritysten tapaamisia. Osallistujat saavat omien tietojensa ja tuotteidensa perusteella järjestettyjä erillisiä tapaamisia sisältävän ohjelman.
Tukimuoto	Rahoitus suunnataan voittoa tavoittelemattomille organisaatioille, kuten kauppakamareille, uusien kontaktien luomiseksi järjestettäviä tilaisuuksia varten yhteistyötä helpottamaan. Yritykset voivat osallistua tilaisuuksiin itse ja hyötyä niistä. Komissio vastaa tilaisuuksien järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista.
Verkkosivusto	http://ec.europa.eu/europeaid/where/latin-america/regional-cooperation/al-invest/index_en.htm

✓ ProInvest

KESTO	2002–2008
Maat	Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maat
Tavoitteet	ProInvest-ohjelmalla helpotetaan investointeja ja teknologian siirtoa yrityksissä, jotka toimivat AKT-maiden keskeisillä taloudellisen kasvun aloilla. Ohjelman tavoitteena on tukea välittäjäorganisaatioita ja toimialajärjestöjä ja kehittää yritysten välisiä kumppanuuksia pohjois-etelä- ja etelä-eteläsuunnassa.
Tukimuoto	Ohjelma tarjoaa suoraa ja epäsuoraa tukea pk-yrityksille. Siinä järjestetään tilaisuuksia uusien kontaktien luomista varten yhteistyön helpottamiseksi ja annetaan suoraa avustusta ja teknistä tukea AKT- ja EU-maiden yrityksille.
Verkkosivusto	http://www.proinvest-eu.org/page.asp?id=378

✓ EU:n Gateway-ohjelma

KESTO	2008 – 2015
Maa	Japani ja Korea
Tavoitteet	Pyritään saamaan eurooppalaisia tuotteita Japanin ja Korean markkinoille ja täydennetään yksittäisten EU:n jäsenvaltioiden toteuttamaa vienninedistämistä EU:n teollisuuden sellaisilla aloilla, joilla katsotaan olevan hyvät mahdollisuudet menestyä Japanissa tai Koreassa (terveydenhuolto, lääketieteellinen tekniikka, rakennusmateriaalit ja -tekniikka, tieto- ja viestintätekniikka, ympäristö- ja energiateknologiat sekä sisustus- ja muotisuunnittelu).
Tukimuoto	Annetaan epäsuoraa tukea järjestämällä kauppavaltuuskuntien vierailuja yhteistyön helpottamiseksi sekä tarjoamalla erityistä logistista tukea osallistuville pk-yrityksille.
Verkkosivusto	http://www.eu-gateway.eu

✓ EU:n ja Japanin väliset teollisuuden yhteistyöohjelmat

KESTO	Jokavuotinen ohjelma
Maa	Japani
Tavoitteet	H RTP-ohjelman tarkoituksena on tukea Japanin markkinoille pyrkivien eurooppalaisten pk-yritysten Japanin-suhteista käytännössä vastaavia johtajia. Japanissa vietettävään viiden viikon oleskelujaksoon sisältyy Japanin kielen ja kulttuurin opiskelua, erityisluentoja ja -seminaareja sekä yritysvierailuja. Jakelu- ja liiketoimintakäytännöt -ohjelma käsittää 5–8-päiväisen oleskelun Japanissa, jonka aikana eurooppalaiset yritykset tutustuvat Japanin jakelujärjestelmän käytännön toimintaan. Suorat ulkomaiset sijoitukset -ohjelmassa EU:n edustajat oleskelevat Japanissa viisi päivää ja saavat konkreettista tietoa siitä, miten eurooppalaiset yritykset voivat hyötyä Japanin suoria ulkomaisia sijoituksia koskevasta politiikasta perustaessaan tai laajentaessaan liiketoimintaansa Japanissa hankkimalla paikallisia omistuksia. Kaikki ohjelmat ovat avoimia kaikenkokoisille yrityksille, myös pk-yrityksille.
Tukimuoto	Annetaan epäsuoraa tukea järjestämällä koulutusohjelmia, jotka ovat maksuttomia ja sisältävät pk-yrityksiä edustaville osallistujille myönnettävän apurahan.
Verkkosivusto	http://www.eu-japan.eu/global/business-training.html

✓ Yritysjohdon koulutusohjelma (ETP) Japanissa ja Koreassa

KESTO	Jatkuva
Maat	Japani ja Korea
Tavoitteet	ETP-ohjelman tavoitteena on tukea eurooppalaisia yritysjohtajia pyrittäessä Japanin ja Korean markkinoille. Kyseisissä maissa järjestettävä koulutusohjelma koostuu kielikursseista, yritysten toimintaympäristöä käsittelevistä seminaareista ja ensi käden kokemuksesta työskentelystä paikallisissa yrityksissä. Kaikki EU:n yritykset, jotka toimivat Japanissa tai Koreassa tai joilla on näitä maita koskeva selkeä ja toteen näytettävissä oleva investointistrategia, voivat esittää ehdokasta ohjelmaan.
Tukimuoto	Epäsuoraa tukea annetaan järjestämällä koulutusohjelma, joka on maksuton ja sisältää osallistujille myönnettävän apurahan.
Verkkosivusto	http://www.etp.org/

Muilla maantieteellisillä alueilla ja muissa maissa tarjolla olevista mahdollisuuksista saa tietoja Euroopan unionin EuropeAid-yhteistyötoimiston verkkosivustolta kohdasta "*Programmes and Projects*".

http://ec.europa.eu/comm/europeaid/index_en.htm

Ehdotuspyynnöt

Euroopan unionin **EuropeAid**-yhteistyötoimisto julkaisee **tarjous- ja ehdotuspyyntöjä**, joista osaan pk-yritykset voivat vastata. Pyyntö julkaistaan ulkosuhteita koskevia ohjelmia (Phare, Ispa, Sapard, Meda, ALA jne.) käsittelevällä verkkosivustolla.

Lisätietoja: <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?do=publi.welcome>

4. Paikalliset neuvontapalvelut

Enterprise Europe Network

Enterprise Europe Network -verkosto on Euroopan laajin, pk-yrityksille tasokkaita, integroituja palveluja tarjoava yritystuki- ja innovaatioverkosto. Verkoston tehtävänä on tarjota integroituja tieto-, yritysyhteistyö-, innovaatio- ja teknologiansiirtopalveluja pienille yrityksille ja innovatiivisille pk-yrityksille.

Yksi verkoston ydintehtävistä on tiedon toimittaminen yrityksille EU:hun liittyvistä asioista sekä palautteen välittäminen pk-yrityksiltä komissiolle sen varmistamiseksi, että tuleva lainsäädäntö täyttää pk-yritysten tarpeet. Verkoston jäsenillä on asiantuntemusta seuraavilla, yrityksiä kiinnostavilla erikoisaloilla: julkiset hankinnat, yritysyhteistyö, rahoitus, innovointi, teknologian siirto, markkinatutkimukset ja EU:n lainsäädäntö. Verkoston jäsenet auttavat yrityksiä myös komission hankkeisiin liittyvien hakemusten laadinnassa ja hallinnollisten muodollisuuksien täyttämässä. Niillä on suora yhteys Euroopan komissioon, ja ne saavat tukea Brysselissä toimivan kilpailukyvyn ja innovoinnin toimeenpanoviraston asiantuntevalta henkilöstöltä, joka auttaa niitä löytämään vastauksen kaikkein hankalimpiinkin kysymyksiin.

Yrityksille tarjotaan tietoa myös tiedotuskampanjoilla (esim. messuille osallistuminen ja seminaarien, luentojen ja pienryhmien järjestäminen) ja maan kielellä ilmestyvillä erilaisilla julkaisuilla (esim. oppaat, uutiskirjeet ja verkkosivustot).

Enterprise Europe Network -verkosto tukee myös innovointia tarjoamalla välityspalveluja teknologian ja tiedon siirtämistä varten. Lisäksi se tukee kumppanuuksien muodostamista kaikenlaisten innovaatiotoimijoiden välillä, levittää innovaatiokysymyksiin liittyvää tietoa ja hyödyntää tutkimukseen perustuvaa teknologiaa.

Enterprise Europe Network -verkosto voi auttaa riippumatta siitä, missä kehitysvaiheessa yritys on tai kuinka hyvin se tuntee EU:hun liittyviä asioita,. Se auttaa yrityksiä hyödyntämään liiketoimintatilaisuuksia ja kykenee viemään yritykset eurooppalaisille ja kansainvälisille markkinoille yli 40 maassa toimivien kumppaniensa avulla. Enterprise Europe Network -verkostolla on yli 500 toimistoa EU:hun kuuluvissa ja sen ulkopuolisissa maissa, muun muassa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa, ehdokasmaissa, kilpailukyvyn ja innovoinnin ohjelmaan osallistuvissa assosioituneissa maissa, Euroopan talousalueen maissa ja Euroopan naapuruuspolitiikan kohdemaissa.

Lisätietoja: <http://ec.europa.eu/enterprise-europe-network>

Muita tiedonlähteitä

Euroopan komissio – **yritys- ja teollisuustoiminnan pääosasto:**

http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.htm

Eurooppalainen portaali PK-YRITYKSIÄ varten: <http://ec.europa.eu/enterprise/sme>

Europa-verkkosivuston tietokannassa ”**avustukset ja lainat**” esitellään kaikki EU:n ohjelmat ja välineet. http://ec.europa.eu/grants/index_en.htm

TED-tietokanta (Tenders Electronic Daily): Tietokannassa ovat nähtävillä Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistut tarjouskilpailuilmoitukset. <http://ted.europa.eu/>

Sinun Eurooppasi: Portaalissa annetaan käytännön tietoa kansalaisten ja yritysten oikeuksista ja mahdollisuuksista EU:ssa ja sen yksittäisissä jäsenvaltioissa. <http://ec.europa.eu/youreurope/>

Vastuuvapauslauseke

Komissio ei ole vastuussa tämän asiakirjan tiedoista. Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.